

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-5S/285/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1016202690
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Tóth
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1016202690.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lucie Tóth a sudcov Mgr. Milady Artnerovej a JUDr. Martina Hraboša, v právnej veci žalobcu: AROPANE občianske združenie, so sídlom Olka 132, 067 04 Olka, IČO: 50 253 085, právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, IČO: 35 514 892, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, IČO: 42 181 810, za účasti Alpine Oil and Gas, s.r.o., so sídlom Hodžovo nám. 7283/1A, 811 06 Bratislava, IČO: 36 702 722, o preskúmanie zákonnosti opatrenia žalovaného č. 52247/2016 (3), sp. zn. 7738/2016-9.2 zo dňa 29.09.2016, takto

rozhodol:

- I. Správny súd z r u š u j e opatrenie – list ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 52247/2016 (3), sp. zn. 7738/2016-9.2 zo dňa 29.09.2016 a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.
- II. Správny súd p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, vrátane trov kasačného konania, v celom rozsahu.
- III. Správny súd ďalšiemu účastníkovi konania nárok na náhradu trov konania, vrátane trov kasačného konania, n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej „ministerstvo“, „žalovaný“) rozhodnutím č. 7673/2006-6.2 zo dňa 17.06.2006, právoplatným dňa 01.08.2006, určilo prieskumné územie Medzilaborce – ropa a horľavý zemný plyn (ďalej „prieskumné územie“), ktoré bolo následne ďalšími rozhodnutiami ministerstva zmenšované (t. j. došlo k zmenšeniu plochy prieskumného územia), resp. bola predĺžovaná doba platnosti prieskumného územia.

2. Na základe návrhu ďalšieho účastníka konania zo dňa 19.04.2016 bolo na ministerstve (odbor štátnej geologickej správy) začaté správne konanie podľa § 23 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej „geologický zákon“) vo veci predĺženia doby platnosti a zmeny (zmenšenia) prieskumného územia. V rámci predmetného konania bol správne orgánu doručený návrh žalobcu (prostredníctvom právnej zástupkyne) na vstup do administratívneho konania.

3. Rozhodnutím sp. zn. 5020/2016-7.3, číslo záznamu 32017/2016 zo dňa 07.06.2016 (ďalej „prvostupňové rozhodnutie“, „meritórne rozhodnutie“) žalovaný ako príslušný orgán štátnej správy podľa

§ 22, § 23 a § 36 ods. 1 písm. h) geologického zákona rozhodol o zmenšení rozlohy a o predĺžení platnosti prieskumného územia tak, že bola určená rozloha prieskumného územia 93,87 km² a zároveň bola určená (predĺžená) doba platnosti do 01.08.2021.

4. Rozhodnutím sp. zn. 5020/2016-7.3, číslo záznamu 32388/2016 zo dňa 08.06.2016 žalovaný podľa § 14 ods. 1, § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. Zákon o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej „správny poriadok“) v spojení s § 22 a § 23 geologického zákona vylúčil žalobcu z konania vo veci. Predmetné rozhodnutie bolo následne potvrdené rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej „minister“) č. 6422/2016-9.2 (14/2016-rozkl.), záznam č. 39044/2016 (3) zo dňa 13.07.2016.

5. Proti prvostupňovému meritórnemu rozhodnutiu žalovaného o zmenšení rozlohy a o predĺžení platnosti prieskumného územia zo dňa 07.06.2016 podal žalobca podanie označené ako rozklad zo dňa 29.06.2016. Predmetné podanie minister posúdil ako podanie, ktoré nemožno považovať za rozklad (riadny opravný prostriedok podľa § 61 správneho poriadku), keďže žalobca nebol účastníkom administratívneho konania. Uvedená skutočnosť, vrátane záverov a úvah týkajúcich sa predmetného podania žalobcu, je obsahom listu ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 52247/2016 (3), sp. zn. 7738/2016-9.2 zo dňa 29.09.2016, zákonnosť ktorého opatrenia je predmetom podanej správnej žaloby žalobcu (ďalej „napadnuté opatrenie“).

II.

Správna žaloba (žalobné body)

6. Žalobca sa správnou žalobou zo dňa 12.12.2016 domáhal zrušenia prvostupňového rozhodnutia ako aj napadnutého opatrenia z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), e a g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení účinnom do 30.06.2023 (ďalej „SSP“). Žalobca považoval napadnuté opatrenie ako aj prvostupňové rozhodnutie za nezákonné, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokladal ich za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov, zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a zároveň mal za to, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (opatrenia). Žalobca s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/18/2011 zo dňa 24.05.2011 dôvodil, že napadnuté opatrenie žalovaného je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.

7. Žalobca vyvodzoval svoju aktívnu vecnú legitímáciu na podanie správnej žaloby zo stavu, keď prvostupňovým rozhodnutím a napadnutým opatrením bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Poukázal pritom na to, že mu prislúchajú práva, ktoré mu ako verejnosti priznáva nielen Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13.12.2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (ďalej „Smernica“), ale aj čl. 5 ods. 5, čl. 6 ods. 1a čl. 9 ods. 2, ods. 3 Aarhuského dohovoru (ďalej „Dohovor“), vrátane práva zúčastniť sa na tvorbe rozhodnutí účasťou na rozhodovacom procese, zahŕňajúce informovanie verejnosti v skorom štádiu takéhoto rozhodovacieho procesu. Je nesporné, že v konaní, v ktorom bolo napadnuté opatrenie vydané, môže byť dotknutý verejný záujem v oblasti životného prostredia a žalobca je v zmysle § 178 ods. 3 SSP legitímovaný na podanie tejto správnej žaloby.

8. Žalobca ďalej namietal podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré malo za následok vydanie nezákonného opatrenia v spojení s nepreskúmateľnosťou opatrenia pre nedostatok dôkazov, pričom poukázal na tú skutočnosť, že už návrh na zmenu a predĺženie platnosti prieskumného územia podal ďalší účastník konania - Alpine Oil and Gas, s.r.o. ako držiteľ 50% prieskumného územia, ktorý sa v návrhu zo dňa 19.04.2016 označil ako „poverený zástupca skupiny“. Súčasťou návrhu bola listina označená ako „POWER OF ATTORNEY“ v anglickom jazyku, doplnená textom v českom jazyku, z ktorého vyplývalo, že Societatea Nationala de Gaze Naturale „ROMGAZ“ S.A., organizačná zložka Bratislava a dcérske spoločnosti, či organizačné zložky JKX Slovakia B.V. splnomocnili fyzickú osobu A. B., ktorý mal byť povereným zástupcom skupiny „JOA Partners“, aby konal za „SNGN ROMGAZ S.A.“ vo veci týkajúcej sa zmenšenia a predĺženia doby trvania slovenských licencií pre obdobie 8 rokov, a to vo vzťahu k prieskumným územiám: Svidník, Medzilaborce a Snina. Uvedená fyzická osoba (C. A. B., D.) pritom nie je a nebola držiteľom prieskumného územia bez ohľadu na jeho vtedajšiu funkciu a postavenie v spoločnosti Alpine Oil and Gas, s.r.o. Žalobca v tejto súvislosti poukázal

na § 24 ods. 10 geologického zákona, z ktorého vyplýva, že skupinu objednávateľov zastupuje poverený zástupca, ktorý je členom skupiny objednávateľov, a to na základe písomného poverenia a toto písomné poverenie je podľa § 24 ods. 12 geologického zákona súčasťou návrhu na určenie prieskumného územia. Listina označená rovnako „POWER OF ATTORNEY“ mala zrejme obsahovať poverenie na zastupovanie od spoločnosti JKX Slovakia B.V. pre toho istého zástupcu, teda C. A. B., D.. Z uvedeného potom vyplývalo, že návrh na predĺženie prieskumného územia neobsahoval ako svoju obligatórnu súčasť písomné poverenie pre člena skupiny držiteľov na zastupovanie skupiny držiteľov. Navyše písomné poverenie pre C. A. B., D. bolo vyhotovené v anglickom jazyku bez úradného prekladu do slovenského jazyka, takže nebolo možné s určitosťou ani len identifikovať jeho obsah, zvlášť vo vzťahu k tej časti, ktorá bola vyhotovená v anglickom jazyku. Z dokladov predložených v konaní nevyplývalo, že by členovia skupiny držiteľov prieskumného územia písomne poverili iného člena tejto skupiny na zastupovanie skupiny v predmetnom administratívnom konaní. Poukázal na nezrozumiteľnosť listín, ktoré mali byť zrejme písomným poverením pre C. B. konať v mene držiteľa prieskumného územia spol. Societatea Nationala de Gaze ROMGAZ S. A. Z výpisu obchodného registra vzťahujúcemu sa k Societatea Nationala de Gaze Naturale „ROMGAZ“ S. A., organizačná zložka vyplýva, že predmetom činnosti tejto organizačnej zložky je kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod). Podľa žalobcu z uvedeného je zrejmé, že zahraničná právnická osoba nemôže na Slovensku podnikáť ani vykonávať inú činnosť ako je tá, ktorá je predmetom činnosti jej organizačnej zložky zapísanej v obchodnom registri, ktorou je v tomto prípade veľkoobchod a maloobchod. Podľa žalobcu administratívny spis neobsahuje žiadne splnomocnenie pre člena skupiny držiteľov prieskumného územia.

9. Žalobca ďalej v rámci podanej žaloby uvádzal konkrétne údaje týkajúce sa ním tvrdeného nesprávneho právneho posúdenia veci v správnom konaní pri konaní a rozhodovaní o zmenšení a predĺžení platnosti prieskumného územia a rovnako tak namietal aj nedostatočne zistený skutkový stav.

III.

Vyjadrenie žalovaného

10. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 07.03.2017 žiadal podanú žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietnuť. Nestotožnil sa s úvahami žalobcu týkajúcimi sa jeho aktívnej vecnej legitímácie na podanie správnej žaloby.

IV.

Ďalšie vyjadrenia

11. Ďalší účastník konania vo vyjadrení zo dňa 27.02.2017 žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

12. Podaním zo dňa 21.06.2018 žalovaný doplnil svoje pôvodné podanie k správnej žalobe. Uviedol, že dňa 18.06.2018 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie žalovaného č.s. 6111/2018-5.3 č.z. 27406/2018 zo dňa 25.05.2018, ktorým bolo dotknuté prieskumné územie zrušené.

V.

Ďalší priebeh súdneho konania

13. Krajský súd v Bratislave (ďalej „krajský súd“) uznesením č. k. 1S/303/2016-198 zo dňa 11.07.2018 konanie o správnej žalobe zastavil podľa § 99 ods. 1 písm. g) SSP, keď bol toho názoru, že s prihliadnutím na zistenú skutočnosť o zrušení prieskumného územia odpadol dôvod pre pokračovanie v súdnom konaní.

14. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť zo dňa 06.09.2018.

15. O kasačnej sťažnosti žalobcu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Sžk/39/2018 zo dňa 13.11.2019 tak, že sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 1S/303/2016-198 zo dňa 11.07.2018 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

16. Kasačný súd v predmetnom rozhodnutí sp. zn. 4Sžk/39/2018 zo dňa 13.11.2019 uviedol, že „krajský súd v napadnutom uznesení neprihliadol na potrebu ochrany práv sťažovateľa (zainteresovanej

verejnosti). Zmyslom a cieľom aktívnej legitímácie zainteresovanej verejnosti na podaní správnej žaloby je ochrana verejného záujmu pri rozhodovaní vo veciach životného prostredia a nie dosiahnutie konkrétneho prospechu pre nejaký subjekt predstavujúci zainteresovanú verejnosť. Skutočnosť, či verejný záujem v oblasti životného prostredia porušený bol alebo nie, nezaniká tým, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného stratí platnosť. Zrušenie takéhoto rozhodnutia, v prípade jeho rozporu s verejným záujmom, je bez ohľadu na uplynutie doby jeho platnosti, pre ochranu verejného záujmu zásadné a je zásadné aj pre účinnú realizáciu práv zainteresovanej verejnosti podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru. Rozhodnutie o zrušení prieskumného územia Medzilaborce, vydané po nadobudnutí právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného a po podaní správnej žaloby na krajský súd o jeho preskúmanie, nepredstavuje takú novú skutočnosť, ktorú by bolo možné považovať za dostatočný dôvod na prelomenie zásady ustanovenej v § 135 ods. 1 S.s.p. Táto skutočnosť automaticky neznamena, že k realizácii práv vyplývajúcich z napadnutého rozhodnutia žalovaného nedošlo, resp. že by týmto rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohol byť porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Treba prisvedčiť sťažovateľovi, že napadnuté rozhodnutie žalovaného cca rok a 9 mesiacov vyvolávalo právne účinky a vyplývali z neho oprávnenia pre držiteľov prieskumného. Automatické vylúčenie tohto rozhodnutia zo súdneho prieskumu by mohlo pre držiteľov prieskumného územia predstavovať neadekvátnu výhodu spočívajúcu v nemožnosti preskúmania zákonnosti rozhodnutia o zmene prieskumného územia a postupu pri jeho vydaní. Vzhľadom na účel geologického prieskumu, ktorý má slúžiť iba na overenie, či je realizácia ťažobnej činnosti v danej lokalite vôbec možná (v danom prípade bolo jeho účelom vykonávanie ložiskového geologického prieskumu vyhradených nerastov - ropy a horľavého zemného plynu) a či na fázu geologického prieskumu budú nadväzovať ďalšie procesné fázy smerujúce k samotnej realizácii projektu geologickej úlohy, ku ktorej môže ale aj nemusí dôjsť, považuje kasačný súd za potrebné preskúmať napadnuté rozhodnutie žalovaného napriek existencii rozhodnutia o zrušení prieskumného územia Medzilaborce. Ak by takáto možnosť neexistovala, mohli by držiteľia prieskumného územia získavať potrebné informácie o vhodnosti lokality a v prípade zistenia, že v danej lokalite nie je možné uskutočniť ich ekonomické plány, stačilo by podať návrh na zrušenie prieskumného územia (ešte pred rozhodnutím správneho súdu o žalobe) a po vyhovení takému návrhu by nebola reálna možnosť preskúmať postup správnych orgánov pri vydaní rozhodnutia o povolení prieskumného územia. Zároveň by bolo znemožnené skúmať, či iný verejný záujem neprevyšuje záujem na stanovení prieskumného územia a tiež, či správne orgány nevybočili z medzí správneho uváženia. Nie je verejným záujmom v oblasti životného prostredia, aby po takmer dvoch rokoch, kedy napadnuté rozhodnutie žalovaného vyvolávalo právne účinky, nebol vykonaný prieskum zákonnosti tohto rozhodnutia súdom. Verejný záujem v oblasti životného prostredia nemožno obmedziť na okolnosť, že v čase rozhodovania súdom už napadnuté rozhodnutie žalovaného nevyvoláva právne účinky, pretože by sa tým odoprela verejnému záujmu ochrana za obdobie, kedy mohol byť tento verejný záujem porušovaný prípadným nezákonným rozhodnutím a jeho účinkami..... Kasačný súd dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 S.s.p.). Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude preskúmať zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie, v súlade s vyššie uvedeným názorom kasačného súdu, vrátane vysporiadania sa s námietkami sťažovateľa ohľadom vplyvu rozhodnutia o jeho vylúčení z konania na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného o jeho zmene.“

VI.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov správnym súdom

17. Zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o správnych súdoch“) bol okrem iného zriadený aj Správny súd v Bratislave, ktorý začal svoju činnosť dňa 01.06.2023. V zmysle § 3 písm. b) Zákona o správnych súdoch: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Predmetná právna vec bola na základe uvedenej zmeny právnej úpravy, v súlade s Rozvrhom práce Správneho súdu v Bratislave na rok 2023 v znení Dodatku č. 1 náhodným výberom pridelená senátu 4S Správneho súdu v Bratislave a je vedená pod sp. zn. BA-5S/285/2019.

18. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) ako vecne a miestne príslušný správny súd (§ 10, § 13 ods. 1 SSP) preskúmal žalobou napadnuté opatrenie, vrátane postupu v administratívnom konaní

v rozsahu žalobných bodov tak ako vyplývali z obsahu žaloby a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná a je nutné napadnuté opatrenie zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), d) a g) SSP.

19. O podanej žalobe rozhodol správny súd na pojednávaní konanom dňa 24.04.2024, keďže bola splnená podmienka jeho nariadenia podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP (žiadosť aspoň jedného z účastníkov konania o nariadenie pojednávania). Účastníci konania boli na pojednávanie riadnym spôsobom predvolaní v súlade s § 108 ods. 2 a 3 SSP, pričom na pojednávanie sa nedostavili. Žalobca svoju neúčast' na pojednávaní vopred oznámil v podaní doručenom správne mu súdu dňa 23.04.2024, pričom súhlasil s prejednaním a rozhodnutím vo veci bez jeho prítomnosti. Správny súd vec prejednal a rozhodol v súlade s § 114 SSP.

20. S pôvodne označenými ďalšími účastníkmi konania v rade 2/ (spoločnosť Societatea Nationala de Gaze Naturale „ROMGAZ“ S.A., organizačná zložka Bratislava) a v rade 3/ spoločnosť JKX Slovakia B. V., organizačná zložka) správny súd nekonal, keďže títo počas súdneho konania zanikli bez právnych nástupcov.

21. Podľa § 493e SSP v znení účinnom od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

22. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

24. Podľa § 3 ods. 1 písm. c) SSP, na účely tohto zákona sa rozumie opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

25. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

26. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

27. Podľa § 178 ods. 3 SSP, zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

28. Podľa § 469 SSP, ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, správny súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.

29. Podľa čl. 46 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov (ďalej „Ústava SR“), kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

30. Podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku, správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám,

ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeľi v konaní ujmu.

31. Podľa § 23 ods. 1 správneho poriadku, účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby majú právo nazerať do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom.

32. Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

33. Podľa § 32 ods. 2 veta prvá, druhá správneho poriadku, podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

34. Podľa § 33 ods. 1 a 2 správneho poriadku, účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke. Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

35. Podľa § 46 správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

36. Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

37. Podľa § 23 ods. 9 prvá veta geologického zákona, účastníkom konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia je ten, kto návrh podal a fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.

38. Podľa § 3 písm. s/ zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 24/2006 Z. z.“), na účely tohto zákona dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní.

39. V správnom súdnictve je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy na základe správnej žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré výslovne z prieskumu vylučuje (§ 7 SSP). Nie je pritom rozhodujúce, ako je napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie formálne označené, ani to, či pri jeho vydaní procesne postupoval správny orgán podľa správneho poriadku alebo podľa iného právneho predpisu. Pri posudzovaní prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je správny súd povinný posúdiť, či sa žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie nedotýka základných práv alebo slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava SR alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách.

40. Správny súd v danom prípade dospel k záveru, že správny akt vydaný žalovaným, ktorého prieskumu zákonnosti sa žalobca v danom prípade domáha, možno považovať za opatrenie orgánu verejnej správy

preskúmateľné správnym súdom. Obsahom žalovaným vydaného oparenia je oznámenie o nemožnosti prihladať na podanie žalobcu zo dňa 29.06.2016 ako na riadny opravný prostriedok v administratívnom konaní (rozklad), pričom toto opatrenie má tendenciu zásahu do subjektívnych práv žalobcu ako účastníka administratívneho konania podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR.

41. Ďalej správny súd dospel k záveru, aj s prihliadnutím na právne závery uvádzané v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžk/39/2018 zo dňa 13.11.2019, ktorým je správny súd podľa § 469 SSP viazaný, o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu na podanie správnej žaloby podľa § 178 ods. 3 SSP.

42. V danom prípade niet pochybnosti o tom, že žalobca je občianskym združením (mimovládnu organizáciou) založeným na účely tvorby a ochrany životného prostredia a zachovanie prírodných hodnôt tak, ako to vyplýva z jeho stanov (čl. II ods. 1 - združenie má napomáhať ochrane a udržiavaniu kvalitného životného prostredia, ochrane kultúrnych a historických pamiatok a hodnôt, vytváraniu podmienok pre udržateľný a zmysluplný rozvoj komunit, podnikania, potravinovej sebestačnosti a zvyšovaniu kvality života v regióne; čl. II ods. 2 - združenie má za cieľ chrániť životné prostredie pred negatívnymi dopadmi aktivít súvisiacich s ťažbou dreva, prieskumom a ťažkou nerastných surovín, chrániť občianske slobody a majetkové práva a napomáhať informovanosti a rozvoju občianskej spoločnosti; čl. II ods. 4 - prispievať k zodpovednému hospodáreniu s lesmi, pôdou, vodou a prírodnými zdrojmi, ktoré rešpektuje ekologické a environmentálne požiadavky).

43. Otázka účasti žalobcu a jemu podobných subjektov (občianske združenia, dotknuté obce) nielen v administratívnom konaní týkajúcom sa prieskumného územia Medzilaborce, ale aj v administratívnych konaniach týkajúcich sa prieskumných území Snina či Svidník, bola problematikou riešenou nielen žalovaným ako správnym orgánom, ale na podklade podaných správnych žalôb, aj predmetom súdneho prieskumu krajských (správnych) súdov a následne aj Najvyššieho súdu SR (resp. Najvyššieho správneho súdu SR) ako súdu kasačného, pričom aktuálna rozhodovacia prax je zjednotená v názore, že dotknutým subjektom, vrátane žalobcu v danom administratívnom konaní (občianske združenie AROPANE), prislúcha v administratívnom konaní postavenie dotknutej verejnosti (bližšie napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veciach sp. zn. 4Sžk/9/2019, 8Sžk/36/2018, 8Sžk/21/2019, 1Sžk/24/2019).

44. Aj Najvyšší správny súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1Sžk/20/2020 zo dňa 16.02.2022 týkajúcom sa obdobnej veci konštatoval, že „občianske združenie vystupuje v pozícii žalobcu ako zainteresovaná verejnosť, keďže spĺňa podmienky vnútroštátneho práva pre priznanie statusu zainteresovanej verejnosti v prejednávanej veci, ako aj podmienky Aarhuského dohovoru, ktorý má prednosť v zmysle článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky pred vnútroštátnymi zákonmi (článok 2 ods. 5 Aarhuského dohovoru).“

45. Správny súd mal ďalej zo svojej činnosti zistené, že k obdobným záverom týkajúcim sa administratívneho konania vedeného v súvislosti s návrhom ďalšieho účastníka konania zo dňa 19.04.2016 dospel aj Krajský súd v Bratislave v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 6S/20/2020, ktorého predmetom bol súdny prieskum v podstate totožného opatrenia žalovaného týkajúceho sa opatrenia žalovaného (list ministra) vo vzťahu k podaniu označenému ako rozklad občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie (uvedené občianske združenie ako subjekt práva sa rovnako dovoľával účasti vo vedenom administratívnom konaní). V predmetnom konaní krajský súd, v intenciách rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžk/21/2019 zo dňa 18.12.2019, dospel k záveru o dôvodnosti podanej správnej žaloby a k potrebe zrušenia opatrenia žalovaného práve z dôvodu potreby riadneho vysporiadania sa s podaním žalobcu označeným ako rozklad proti meritórnemu prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy ako s podaním účastníka konania v postavení dotknutej (zainteresovanej) verejnosti.

46. Účasť rovnakého žalobcu (občianske združenie AROPANE) v postavení dotknutej verejnosti v rámci typovo obdobného administratívneho konania (prieskumné územie Svidník) vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S/322/2016 zo dňa 16.02.2023, v zmysle ktorého „žalobcovi ako občianskemu združeniu patrí postavenie účastníka konania o zmene prieskumného územia, nakoľko to vyplýva z ust. § 23 ods. 9 prvá veta zákona č. 569/2007 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2018 v spojení s ust. § 24 ods. 2 aj § 3 písm. h/ zákona č. 24/2006 Z.z.“. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 07.03.2023 a nebola voči nemu podaná kasačná sťažnosť.

47. Správny súd sa v danom prípade v plnom rozsahu stotožňuje so závermi krajského súdu obsiahnutými v odseku 56. odôvodnenia rozsudku sp. zn. 1S/322/2016 zo dňa 16.02.2023 v znení: „v zmysle ust. § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. (ktoré je systematicky zaradené do tretej časti uvedeného zákona), má dotknutá verejnosť postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona „Posudzovanie navrhovaných činností“ a následne postavenie účastníka v povoloňacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa ods. 3 alebo ods. 4 cit. zákona, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu. Z ust. § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. teda vyplýva, že sa jedná o konania uvedené v tretej časti „Posudzovanie navrhovaných činností“, t.j. posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, zisťovacie konanie o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, konanie o podnete, zámer. Ďalej z citovaného ust. § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. vyplýva, že sa jedná o povoloňacie konanie, v ktorom sa rozhoduje o návrhu na vydanie povolenia vo vzťahu k navrhovanej činnosti alebo jej zmene podľa osobitných predpisov (ust. § 3 písm. h/ zákona č. 24/2006 Z.z.). Osobitným predpisom je napríklad aj zákon č. 569/2007 Z.z. podľa ktorého, žalovaný rozhodoval aj v predmetnom administratívnom konaní. Konanie o zmene prieskumného územia spĺňa definičné znaky povoloňacieho konania, pretože sa týka realizačného zámeru alebo iného zásahu do prírodného prostredia alebo do krajiny meniaceho fyzické aspekty lokality vrátane ťažby nerastnej suroviny (ust. § 3 písm. f/ zákona č. 24/2006 Z.z.). Rozhodnutie o určení prieskumného územia obsahuje aj popis vybraných geologických prác a etapy geologického prieskumu, ak ide o ložiskový geologický prieskum, určenie práva nakladania s nerastmi získanými vyhľadávaním a prieskumom a podmienky vykonávania geologických prác (ust. § 23 ods. 13 zákona č. 569/2007 Z.z.). V predmetnom konaní sa jednalo o geologické práce - ložiskový geologický prieskum vyhradených nerastov v etape vyhľadávacieho ložiskového geologického prieskumu. Ustanovenie § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. zároveň prezumuje, že právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa odseku 3 alebo odseku 4, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté. Správny súd poznamenáva, že posúdenie účasti v konaní podľa ust. § 23 zákona č. 569/2007 Z.z. nemá vplyv, či zmena prieskumného územia je v porovnaní s pôvodným konaním o určení prieskumného územia väčšia alebo menšia, pretože citovaný zákon ju z hľadiska okruhu účastníkov nezohľadňuje. Okruh účastníkov sa týka tak určenia prieskumného územia, zmeny prieskumného územia (zväčšenia/zmenšenia), predĺženia doby platnosti ako aj zrušenia prieskumného územia.“ Uvedené závery krajského súdu v plnom rozsahu korešpondujú s aktuálnou rozhodovacou praxou súdov týkajúcou sa problematiky občianskych združení s predmetom a ich postavenia v rámci administratívnych konaní týkajúcich sa ochrany verejného záujmu pri rozhodovaní vo veciach životného prostredia.

48. Na záveroch správneho súdu o postavení žalobcu ako účastníka administratívneho konania v postavení dotknutej verejnosti nemajú bez ďalšieho vplyv rozhodnutia žalovaného uvedené v odseku 4. odôvodnenia tohto rozsudku o vylúčení žalobcu z konania, keďže predmetnými rozhodnutiami bola riešená „len“ otázka všeobecného účasti žalobcu v administratívnom konaní podľa ustanovení správneho poriadku a geologického zákona, nie však problematika účasti žalobcu (občianskeho združenia) ako dotknutej verejnosti vyplývajúca z osobitného predpisu (zákon č. 24/2006 Z. z.) či postavenie ako aktívne legitimovaného subjektu (zainteresovanej verejnosti) na podanie správnej žaloby vyplývajúce z Aarhuského dohovoru.

49. Žalobca v dotknutom administratívnom konaní nemal priznané postavenie riadneho účastníka konania, čo reálne priviedlo obmedzenie jeho práv v konaní, keďže sa s ním ako s účastníkom konania nekonalo, hoci sa konať malo. Táto skutočnosť predstavuje podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného opatrenia. Keďže na žalobcu nebolo vzhliadané ako na účastníka administratívneho konania, došlo k porušeniu viacerých ustanovení správneho poriadku (§ 3 ods. 2, § 23 ods. 1, § 33 ods. 1, 2) a žalobca objektívne nemal možnosť riadne v konaní uplatňovať zákonom stanovené práva, ktoré by mu z pozície účastníka konania (dotknutej verejnosti) patrili.

50. Podstatnou pre konštatovanie nezákonnosti opatrenia žalovaného je v danom prípade skutočnosť, že žalovaný pri posudzovaní podania žalobcu označeného ako rozklad zo dňa 29.06.2016 uvedeného neposudzoval ako podaný opravný prostriedok účastníka konania, čomu prispôbil aj svoj následný postup, výsledkom ktorého bolo vydanie napadnutého opatrenia.

51. Hoci minister na podanie žalobcu označené ako rozklad zo dňa 29.06.2016 reagoval napadnutým opatrením (listom), v ktorom v určitej miere reagoval aj na vznesené námietky žalobcu, uvedené opatrenie neobsahuje dôsledné odôvodnenie a v dostatočnom rozsahu nereaguje na všetky žalobcom v podanom rozklade vznesené relevantné námietky, následkom čoho možno napadnuté opatrenie považovať za nedostatočne odôvodnené, nezrozumiteľné a arbitrárne. Je zrejmé, že žalovaný napadnutým opatrením, vzhľadom na nesprávne posúdenie účasti žalobcu v administratívnom konaní, nereagoval na odvolacie (rozkladové) námietky žalobcu v takom rozsahu a kvalite, ktorú si správne rozhodnutie (opatrenie) vyžaduje, aby ho bolo možné označiť za riadne odôvodnené a zákonné. V neposlednom rade je na ťarchu zákonnosti vydaného správneho aktu žalovaného už len samotná skutočnosť, že sa (z formálnej stránky) nejedná o rozhodnutie žalovaného o podanom rozklade typizované v rámci relevantnej právnej úpravy (rozhodnutie správneho orgánu), ale žalovaný sa v danom prípade s podaným rozkladom žalobcu vysporiadal „len“ formou opatrenia (listu).

52. Súhrnom uvedeného tak správny súd dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, keď napadnuté opatrenie žalovaného je dôsledkom nesprávneho právneho posúdenia (čo je dôvod na zrušenie opatrenia podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP), trpí vadou nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov (čo je dôvod na zrušenie opatrenia podľa § 191 ods. 1 písm. d/ SSP) ako aj vadou podstatného porušenia ustanovení o konaní pred žalovaným ako orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného opatrenia (čo je dôvodom na zrušenie opatrenia podľa § 191 ods. 1 písm. g/ SSP).

53. Keďže správny súd v danom prípade zistil potrebu zrušenia napadnutého opatrenia žalovaného z dôvodov uvedených vyššie, inými žalobnými námietkami a úvahami žalobcu obsiahnutými v podanej správnej žalobe sa z dôvodu nadbytočnosti v tomto štádiu konania nezaoberal. Zrušením napadnutého opatrenia a vrátením veci do štádia vedeného administratívneho konania sa žalovanému ako orgánu verejnej správy vytvára procesný priestor na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými námietkami žalobcu, vrátane námietok vznesených v tomto súdnom konaní.

54. Aj napriek tomu, že žalobca v zmysle § 191 ods. 3 písm. a) SSP žiadal zrušiť aj prvostupňové rozhodnutie, tomuto návrhu žalobcu nebolo možné vyhovieť. Správny súd mal z vlastnej činnosti zistené, že uvedené dotknuté prvostupňové (meritórne) rozhodnutie bolo predmetom súdneho prieskumu v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/20/2020 na podklade správnej žaloby podanej iným občianskym združením, pričom rozsudkom zo dňa 23.06.2022 bolo toto prvostupňové rozhodnutie zrušené a vrátené orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. Predmetný rozsudok sa stal právoplatným dňa 30.09.2022 a nebola voči nemu podaná kasačná sťažnosť.

55. Úlohou žalovaného, viazaného právnym názorom správneho súdu (§ 191 ods. 6 SSP), bude v rámci administratívneho konania opätovne rozhodnúť o podaní žalobcu zo dňa 29.06.2016 označenom ako rozklad, pričom bude prihliadať na právne závery správneho súdu týkajúce sa postavenia žalobcu v administratívnom konaní.

56. O trovách konania správny súd rozhodol tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal právo na plnú náhradu trov konania podľa § 167 ods. 1 SSP. Správny súd zároveň žalobcovi s poukazom na § 467 ods. 3 SSP priznal aj právo na náhradu trov kasačného konania, keďže v súvislosti s podanou kasačnou sťažnosťou bol žalobca úspešný.

57. Ďalšiemu účastníkovi konania správny súd náhradu trov konania, vrátane trov kasačného konania, nepriznal, keďže nevzhliadol žiaden zo zákonom stanovených dôvodov na daný postup podľa § 169 SSP, pretože mu neuložil žiadnu povinnosť, v súvislosti s plnením ktorej by mu mohli vzniknúť trovy.

58. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je možné podať prostredníctvom Správneho súdu v Bratislave na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v lehote 1 mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia /§ 443 ods. 1 v spojení s § 493e SSP/. Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1 a 2 SSP).